

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

โดยธรรมชาติมนุษย์ต้องมีความเชื่อ (ความศรัทธา) ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ซึ่งสิ่งนั้นอาจจะเป็นพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองนับถือ และความเชื่อของมนุษย์ก็จะได้รับอิทธิพลมาจาก ความเชื่อของบิดามารดา บิดามารดามีความเชื่อต่อสิ่งใดบุตรก็มักจะมีเชื่อต่อสิ่งนั้น อับดุลละ หนุ่มสุข (2544 : 6) ได้กล่าวถึงความเชื่อที่ว่า ความเชื่อในเตฮ์ครูบูบียะห์นั้นเป็นธรรมชาติที่อยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน ย่อมรู้สึก โดยธรรมชาติในอำนาจลึกลับที่ควบคุมและบริหารตัวและสิ่งที่อยู่รอบตัวเขา การอธิบายอำนาจลึกลับดังกล่าวมีความแตกต่างกันตามวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์เป็นอยู่

ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรบิดามารดาเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของบุตร และเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดบุคลิกภาพและวิถีชีวิตของเด็กไม่ว่าจะเป็นในด้านความเชื่อ พฤติกรรมหรือจริยธรรม ดังที่ สุชาและสุรางค์ จันทร์เอม (อ้างถึงในเกษมสุข เกลียวศักดิ์, 2521 : 1) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กว่า การเลี้ยงดูเด็กนั้นเรามีจุดมุ่งหมายปลายทางร่วมกัน คือ การเห็นเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีอนาคตรุ่งเรืองมีความสุขและมีความสำเร็จในชีวิตสิ่งที่เป็นเหตุให้เกิดผลดังนี้นั้นมีมากมายหลายประการด้วยกันแต่องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือครอบครัว เด็กไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใดวัฒนธรรมใดหรือศาสนาใดก็ตามการเจริญเติบโตของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจต่างมีรากฐานมาจากประสบการณ์ในครอบครัว ดังนั้นถ้าหากบิดามารดามีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไร ก็ย่อมจะถ่ายทอดความคิดและแนวทางปฏิบัติให้แก่เด็กตามนั้น และตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ ท่านได้เน้นความสำคัญของวัยเด็กเป็นอย่างมากยิ่ง فروยด์มีความเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กและประสบการณ์ที่เด็กได้รับในขณะที่ยังเป็นทารกจะมีผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของพวกเขาไปตลอดชีวิต (พวงทอง ป็องภัย, 2528 : 3)

การปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรเป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งบิดามารดาจะต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องอาภิกะฮ์ เพราะอาภิกะฮ์ที่ถูกต้องเป็นรากฐานของอิสลาม ปราศจากอาภิกะฮ์ที่ถูกต้องอามัลทุกอย่างก็จะไร้ความหมาย ด้วยเหตุนี้เราจึงพบได้ว่าท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ให้ความสำคัญอย่างที่สุดในการวางรากฐานของอาภิกะฮ์และทำให้มันคงอยู่ในจิตใจของเหล่าบรรดาสะฮาบะฮ์ ตลอดช่วงอายุของท่านเพื่อนำสู่การสร้างกลุ่มชนให้อยู่บนหลักอันเข้มแข็ง และรากฐานอันมั่นคงนั่นเอง (อัล-อะษะรีย., 2002 : 23)

ในทัศนะของศาสนาอิสลามบุตรเป็นเสมือนของขวัญอันล้ำค่าที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานมาให้ เป็นรางวัลสำหรับผู้ที่เรียกตนเองว่าพ่อแม่ เป็นทั้งความโปรดปราน(เนียะมัด) และความไว้วางใจ (อمانةฮฺ) ที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้มอบให้แก่พวกเขาการประทานบุตรในฐานะของขวัญย่อมแสดงถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ๆ และภาระหน้าที่เหล่านี้จะได้รับการไต่สวนในวันปรโลก อิมามฆอซาลีได้กล่าวไว้ว่า ลูก ๆ นั้นถือเป็นความโปรดปรานที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานมาให้แก่ผู้เป็นพ่อแม่ หัวใจของลูกนั้นเสมือนเม็ดพลอยซึ่งช่างสามารถที่จะเนรมิตให้เป็นแบบใดก็ได้ (Aishah Hasan, 1988 :14) ดังนั้น ภารกิจในการอบรมเลี้ยงดูลูก ๆ จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพ่อแม่ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะพ่อแม่เป็นผู้ที่จะเลือกบำเรอหล่อเลี้ยงแก่บุตรของตน บุตรจะเป็นอย่างไรขึ้นกับพ่อแม่ ดังที่ท่านเราะฮูล ﷺ กล่าวว่า

((كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَرِّدَانِهِ أَوْ يَنْصِرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ))

(رواه البخاري، 1989 : 1385)

ความว่า “ทุกชีวิตเกิดมาล้วนบริสุทธิ์ ดังนั้น บิดามารดาของเขาต่างหากที่จะทำให้เขาเป็นยิว (ยิว) หรือนัศรอนี (คริสเตียน) หรือมะญสี (พวกบูชาไฟ)”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, 1989 : 1385)

วิธีการเลี้ยงดูบุตรถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญเพื่อพัฒนามนุษย์ ซึ่งต้องครอบคลุมทั้งทางด้านกายภาพ จิตวิญญาณ คุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมต่าง ๆ โดยการอบรมนั้น พ่อแม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบและเป็นผู้ขับเคลื่อนคนสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตรภายใต้วิธีการที่ถูกต้องตามหลักการศาสนา ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ﴾

(التحريم : 6)

ความว่า “โอบรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้า และครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก เพราะเชื้อเพลิงของมัน คือมนุษย์ และก้อนหิน”

(อັตตะฮุรีม : 6)

เราะฮูล ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า

((كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ))

(رواه البخاري، 1989 : 893)

ความว่า “พวกท่านทุกคนล้วนเป็นผู้ปกครองดูแล และพวกท่านทุกคนล้วนเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองของเขา อิหม่ามเป็นผู้ปกครองดูแลและเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของเขา และผู้ชายเป็นผู้ปกครองดูแลและเขาเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของเขา และผู้หญิงเป็นผู้ปกครองดูแล(การงาน)ภายในบ้านสามีของนางและนางเป็นผู้รับผิดชอบในหน้าที่ของนาง”

(บันทึก โดย al-Bukhariy, 1989 : 893)

จากอัลกุรอานและอัลหะดีษ ได้เตือนให้ผู้ที่ เป็นพ่อแม่ตระหนักถึงหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด อย่าเพิกเฉยกับการหาความสุขความสบายทางโลก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันหลายๆ อย่างได้เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นไปในทิศทางของความเจริญก้าวหน้าหรือความเสื่อม ชีวิตมนุษย์ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางตรง และทางอ้อม ทั้งที่รู้ตัว และไม่รู้ตัว การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดที่สุดคือ “การปฏิวัติอุตสาหกรรม” ซึ่งยังคงดำเนินอยู่และเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันตัวอย่าง เป็นฐานของสถาบันสังคมสถาบันหนึ่งที่ได้รับผลกระทบ และผันแปรไปมาก บิดามารดาที่เคยมีบทบาทสำคัญในสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร เริ่มมีบทบาทน้อยลงเนื่องจากต้องดิ้นรนขวบวกับสิ่งที่คิดว่าสำคัญ และจำเป็นสำหรับการอยู่รอด เป็นผลให้ความรับผิดชอบโดยตรงของบิดามารดาต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรต่ำลงเรื่อย ๆ แม้มีความพยายามที่จะชดเชยด้วยวิธีการอื่น ๆ เช่น หากคนเลี้ยงดูถูก ส่งลูกเข้าสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นต้น ซึ่งวิธีการต่างๆ เหล่านี้ อาจจะช่วยทดแทนสิ่งที่เด็กขาดไปได้บ้าง แต่ไม่ใช่วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เพียงพอ (อนัส แสงอารีย์, 2546 : 8-9)

หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูลูก ๆ ถือว่าเป็นความรับผิดชอบ และเป็นบททดสอบที่ยิ่งใหญ่ของผู้เป็นพ่อแม่ในโลกคุณยານี้ เราต้องเกรงกลัวว่าสักวันหนึ่งเราต้องกลับไปสู่ อัลลอฮฺ ﷻ พระเจ้าผู้ทรงสร้างซึ่งเราจะถูกสอบถามถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการกระทำของเราเป็นเรื่อง ๆ ไป ก่อนจะถึงวันที่ถูกสอบถามนั้นเราต้องเตรียมความพร้อม ศึกษาให้เข้าใจถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ถูกต้องตามหลักการอิสลามเพื่อให้บุตรเป็นคนดี มีหลักศรัทธาที่ถูกต้อง และการอบรมบุตรนั้น ควรอบรมก่อนที่จะเขาจะแหกเหลวดีกว่าการอบรมหลังจากการที่พวกเขาได้สูญเสียคุณธรรมในตัวเอง ในเรื่องนี้ อิบน์ญะซีร์ ได้กล่าวว่า การอบรมที่สำคัญ คือ ขณะยังเด็ก (เยาว์วัย) เมื่อถูกปลูกปลอ่ยปลละเลย ให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ซึ่งไม่ดีงาม)จนสิ่งนั้นได้กลายเป็นเรื่องปกติ จึงเป็นเรื่องยากหากจะแก้ไขภายหลัง (เมื่อเติบโตใหญ่) (Aishah Hasan, 1988 : 18)ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่า การเจริญเติบโตของสติปัญญานั้น เป็นผลผลิตระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ในช่วงอายุที่มีอัตราของการพัฒนาการสูง คือ ช่วงอายุแรกเกิด - 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่มีอัตราการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด กล่าวคือ สติปัญญาของเด็กได้พัฒนาไปแล้ว 50 % นับตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดาจนกระทั่งอายุ 4 ปี ระหว่างอายุ 4-6 ปี จะพัฒนาอีก 30 % และที่เหลืออีก 20% จะพัฒนาระหว่างอายุ 8-17 ปี โดยถืออายุ 17ปีเป็นหลักและในส่วนตัวเด็กที่เกิดมาแล้วถูกทอดทิ้ง โดยประสาทของเซลล์สมองจะเกิดน้อยเนื่องจากไม่ได้รับการกระตุ้น ทำให้โง่เรียนได้ช้า ทำอะไรไม่ค่อยเป็น เฉื่อย ขาดเหตุผล แต่เด็กที่ได้รับการกระตุ้นทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย ให้ได้เห็น ให้ได้ยิน ให้ได้กลิ่น ให้ได้รส ให้ได้สัมผัส ตั้งแต่เกิดมาใหม่ โดยเฉพาะด้วยความรักจากแม่ จะช่วยให้ใยประสาทของเซลล์สมองงอกงาม เกิดความฉลาด เรียนรู้ได้ง่าย มีชีวิตชีวารู้เหตุรู้ผล (มาซาร์ อิบุกะ, 2544 :3)

ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูบุตรต้องรู้ถึงวิธีการในการอบรมเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก ในการปลูกฝังให้ลูกๆมีความศรัทธาที่ถูกต้องตามแนวทางอิสลามนั้น เราจำเป็นต้องมีวิธีการวางแผนในการอบรมที่แบบชัดเจน บรรดาผู้อบรมจำเป็นต้องศึกษาให้รู้ถึงแนวทาง วิธีการและเป้าหมายของการอบรมตามหลักการอิสลามให้คึกก่อนทำการอบรม การอบรมบุตรนั้นมีขั้นตอน และระดับที่แตกต่างกันไป จะเห็นได้ว่าปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะเรื่องความศรัทธาของเด็กและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามหลักการอิสลามจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ที่บุคคลจากทุกสาขาอาชีพ หน่วยงานองค์กรต่างๆในสังคมต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะบิดามารดา ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ฉะนั้น ผู้เป็นบิดามารดาต้องตระหนักถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และจำเป็นต้องให้รู้เข้าใจจิตวิทยาเด็ก และวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม เพราะเด็กนั้นคือผลงานในการสร้างประชาชาติ ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรมและอุดมการณ์ที่ถูกต้อง

ปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กติดเหล้าเมา ยา เด็กเที่ยวผับบาร์ เด็กยกพวกตีกัน เป็นปัญหาสังคมที่จำเป็นต้องรีบแก้ไข ในฐานะที่เด็กเป็นหัวใจ และกุญแจสำคัญในการพัฒนาสังคมให้เจริญรุ่งเรือง บิคมารดาในฐานะที่เป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด จำเป็นต้องรู่ว่าจะมีวิธีการการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไรให้เป็นคนดี

จากปัญหาที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมที่ถูกต้องตามหลักการอิสลามและพัฒนาการของเด็ก กับสภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบันว่าสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร การศึกษาวิจัยจะทำให้ได้รู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และวิธีการการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเด็กในสังคมต่อไป อินชฮาอัลลอฮ

คำถามการวิจัย

1. ครอบครัวไทยมุสลิมในจังหวัดกระบี่มีความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาและวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับใด
2. ครอบครัวไทยมุสลิมในจังหวัดกระบี่มีวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไร
3. ตัวแปรที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาและวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาถึงระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาและวิธีการปลูกฝังศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในอำเภอ เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
2. ศึกษาถึงวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในอำเภอ เกาะลันตาจังหวัดกระบี่
3. ศึกษาถึงตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาและวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรกับตัวแปรตามที่กำหนดซึ่งได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษาสามัญและศาสนา และการไปเรียนที่มัซยิด

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาและวิธีการปลูกฝังศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในอำเภอ เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
2. ทราบถึงวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในอำเภอ เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
3. ทราบตัวแปรที่มีผลต่อการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมุสลิมในอำเภอ เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
4. ได้นำเสนอวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ถูกต้องตามหลักการอิสลามเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาเด็กต่อไปในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทย มุสลิมในอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ทั้งคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักการศรัทธาในอิสลาม อันได้แก่ 1 การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ 2 การศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์ 3 การศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ 4 การศรัทธาต่อบรรดาเราะซูล ﷺ 5 การศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์ 6 การศรัทธาต่อสภาวะการกำหนดคกฏ และวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร
2. เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการจัดเสวนากลุ่ม (Focus group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มตัวอย่างสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพมีจำนวน 24 คน

การวิจัยเชิงปริมาณ

เป็นการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิจัยถึงวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิมในอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่ โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ มารดาจากครอบครัวไทยมุสลิมจำนวน 1,640 ครอบครัว จากตำบลเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเกาะลันตา 2546)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 400 คน จากจำนวนมารดาจากครอบครัวไทยมุสลิมจำนวน 1,640 ครอบครัว จาก 2 ตำบลในอำเภอเกาะลันตา ประกอบด้วย ตำบลเกาะลันตาน้อยและตำบลคลองยาง

3. ตัวแปร

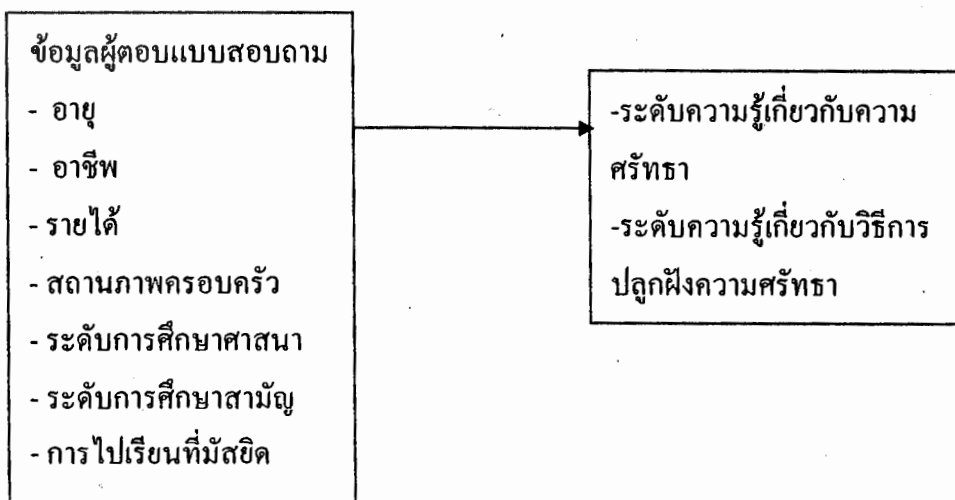
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระประกอบด้วย อายุอาชีพ รายได้ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา ศาสนาระดับการศึกษา สามัญ และการไปเรียนที่มัธยม ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธา ระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังความศรัทธา

กรอบแนวความคิด

ผู้วิจัยมีกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. การเทียบอักษรภาษาอาหรับและศัพท์ด้านอิสลามศึกษา ใช้ตารางเทียบอักษรภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ในการแปลความหมายอายะฮ์อัลกุรอาน เป็นภาษาไทยผู้วิจัยจะยึดพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย
3. การอ้างอิงตัวบทอัลกุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงซูเราะฮ์ และหมายเลขอายะฮ์ไว้ในวงเล็บ ถัดจากอายะฮ์นั้น ๆ
4. การอ้างอิงตัวบทหะดีษ ผู้วิจัยอ้างอิงแหล่งที่มาของหะดีษในเชิงอรรถ
5. ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้
  1. ﴿﴾ อ่านว่า “สุบฮานะฮ์วะตะอาลา” เป็นคำสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮ์ ﴿﴾
แปลว่า อัลลอฮ์ ﴿﴾ ผู้ทรงมหาวริสุทธี
  2. ﷻ อ่านว่า “คีอ์ลัลลลอฮ์อะลีย์ฮิวะสลัลัม” เป็นคำสรรเสริญและดุอาอ์แด่ท่านนบีมุฮัมมัด แปลว่า ขออัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงสดุดีและให้ความสันติแก่ท่าน
  3. ﷺ อ่านว่า “เราะฎีซัลลลอฮ์อันฮู” เป็นคำขอดุอาอ์แด่เสาะหาบะฮ์
แปลว่า ขอให้อัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงพวยพระทัยต่อท่าน
  4. ﴿﴾ วงเล็บปีกกาจะใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน
  5. (( )) วงเล็บคู่จะใช้สำหรับตัวบทอัลหะดีษ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

วิธีการปลูกฝัง หมายถึง การนำรูปแบบของวิธีต่างๆ ที่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังให้เด็กมีความศรัทธาที่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม

ครอบครัวไทยมุสลิม หมายถึง ครอบครัวที่บิดามารดานับถือศาสนาอิสลาม ที่มีบุตรอยู่ภายใต้การอบรมเลี้ยงดูโดยมีอายุแรกเกิด ถึงอายุ 15 ปี (0-15 ปี) ประกอบไปด้วยบุตรอายุระหว่าง 0-3 ปี, 4-6 ปี และ 7-15 ปี

ความศรัทธา หมายถึง การศรัทธาตามหลักความเชื่อในศาสนาอิสลาม ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องเชื่อถือศรัทธา อันได้แก่ 1 การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ 2 การศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์ 3 การศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ 4 การศรัทธาต่อบรรดาระสูล ﷺ 5 การศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์ 6 การศรัทธาต่อสภาวะการกำหนดกฎ

มลาอิกะฮ์ หมายถึง บ่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ประเภทหนึ่งที่ถูกบังเกิดมาจากกรรม มีลักษณะเร้นลับจากการมองเห็นของมนุษย์ ทำแต่ความดี ไม่ทำความชั่ว ไม่กินไม่ดื่ม ไม่หลับนอน ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างอัลลอฮ์ ﷻ กับบรรดาระสูล ﷺ และมวลมนุษย์ คอยรับใช้และตอบสนองต่อคำบัญชาทุกประการของพระองค์

คัมภีร์ หมายถึง กิตาบที่เป็นคำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงประทานให้กับบรรดาระสูล ﷺ เพื่อนำไปเผยแผ่แก่ประชาชาติในยุคสมัยต่างๆ มีทั้งที่ถูกประทานมาเป็นเล่มและประทานลงมาโดยเว้นวรรคตอนตามแต่เหตุการณ์ในที่นี้ หมายถึง คัมภีร์อัลกุรอาน

นบีและเราะสูล ﷺ หมายถึง บุคคลที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงคัดเลือกจากสามัญชนธรรมดาให้เป็นผู้นำ หลักการคำสอน ที่เป็นบัญญัติของศาสนาอิสลามไปเผยแผ่ ทั้งโดยอาศัยคัมภีร์และการปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้กับประชาชาติ

วันอาคิเราะฮ์ หมายถึง วันแห่งการสิ้นสุดของโลกมนุษย์ และทุกสรรพสิ่งในจักรวาล

สภาวะการกำหนดกฎ หมายถึง การกำหนดอันเป็นนิรันดร์ของอัลลอฮ์ ﷻ ต่อทุกๆสิ่งในโลกและจักรวาล รวมทั้งเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และทุกสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง ซึ่งสิ่งเหล่านั้นได้ถูกบันทึกและกำหนดไว้แล้วในแผ่นจารึกของพระองค์

บรรลู่ศาสนภาวะ หมายถึง การที่มุสลิมทั้งชายและหญิงเข้าสู่วัยที่ศาสนาอิสลามบังคับให้ต้องปฏิบัติศาสนกิจและข้อกำหนดแห่งหลักการต่างๆของศาสนา โดยเริ่มเมื่อผู้ชายฟันเป็ยกและหญิงมีรอบเดือน

หะดีษ หมายถึง สิ่งต่างๆที่มีรายงานอ้างถึงท่านศาสดา ไม่ว่าจะเป็นคำพูด การกระทำ การยอมรับหรือคุณลักษณะของท่านเราะสูล ﷺ

คัมภีร์อัลกุรอาน หมายถึง คำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงประทาน แก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งการอ่านอัลกุรอานถือเป็น อีบาดะฮ์